

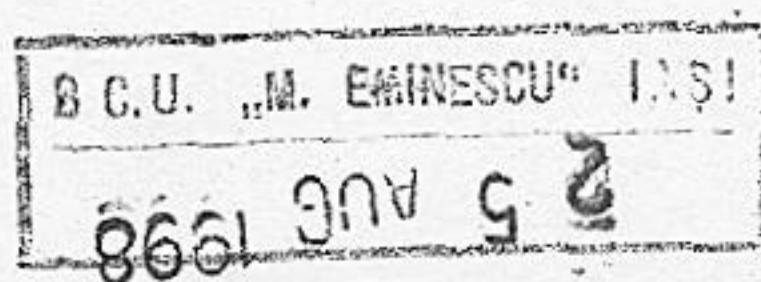
**ANALELE ȘTIINȚIFICE
ALE
UNIVERSITĂȚII « AL. I. CUZA »
DIN IAȘI
(SERIE NOUĂ)**

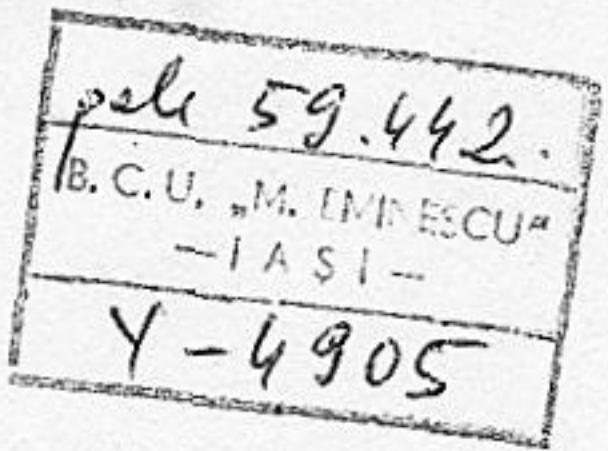
I S T O R I E

TOMUL XL-XLI

1994-1995

Editura Universității « Al. I. Cuza »

COMITETUL DE REDACȚIE

Lector univ. ALEXANDRU-FLORIN PLATON (redactor responsabil), asistent univ. PETRONEL ZAHARIUC (secretar științific de redacție), lector univ. OCTAVIAN NICOLAE BOUNEGRU, conferențiar univ. dr. GHEORGHE CLIVETI, lector univ. dr. MIHAI COJOCARIU, conferențiar univ. dr. GHEORGHE PUNGĂ, asistent univ. MIHAI-RĂZVAN UNGUREANU

Culegere pe computer: VALERIA MIHAILĂ, CAMELIA GONCESCU, ANETA CORCIOVĂ
Tehnoredactare computerizată: VALERIA MIHAILĂ, RADU ROTARU

SUMAR

Istorie, tom XL-XLI, 1994-1995

150 DE ANI DE LA "CUVÎNTUL PENTRU DESCHEDAREA CURSULUI DE ISTORIE NAȚIONALĂ"

AL. LUI MIHAI KOGĂLNICEANU

V. Cristian, <i>Momentul 1848 în istoriografia română</i>	13
Al. Zub, <i>Kogălniceanu: "Cuvîntul introductiv" la o nouă lectură</i>	29
Mihai Cojocariu, <i>Actualitatea "Cuvîntului pentru deschidere"</i>	35

STUDII

Gh. Cliveti, <i>Unirea Principatelor Române și conflictul franco-sardo-austriac (1859)</i>	39
Alexandru-Florin Platon, <i>La bourgeoisie en Roumanie: le concept et la méthodologie de la recherche</i>	47
Dimitru Vîțcu, Radu R. Florescu (Boston-S.U.A.), <i>Comments concerning the visit of general Hugh L. Scott at Iași in the summer of the year 1917</i>	61
Cornel Crăciun, <i>Nicolae Tonitza - repere istoriografice</i>	71
Dan Lazăr, <i>Necesitate și compromis în constituirea statului sârbo-croato-sloven. Câteva considerații</i>	79
L. Ciuperca, <i>Regimul național socialist - regim totalitar (II)</i>	89

DISCУTH

Gh. Cliveti, <i>Originea liberalismului românesc. Repere istoriografice</i>	101
Mihai-Răzvan Ungureanu, <i>Istoriografie și postmodernism - un mariage imposibil?</i>	115

STUDII DOCUMENTARE

Gh. Cliveti, <i>La souveraineté de la Roumanie et la "question juive". La signification de la conférence diplomatique de Bucarest du 10 juin 1868</i>	137
Ec. Seftic, <i>Arhiva Internațională a III-a Comuniste - izvor fundamental pentru studierea istoriei reale a comunismului mondial</i>	145

ADDENDA ET CORRIGENDA

Gh. Punga, <i>Din nou despre Ringala, soția lui Alexandru cel Bun</i>	161
---	-----

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE

A. ISTORIA ROMÂNIILOR

- ? Tahsin Gemil, *Români și otomanii în secolele XIV-XVI*, București, Ed.Academiei Române, 1991, 231 p. (Gh. Iutis) 169
- Gh.Pungă, *Tara Moldovei în contextul relațiilor politice internaționale (1538-1572)*. Curs special, Iași, Ed.Univ. "Al.I.Cuza", 1994, 281 p. (Gh.Iutis) 170
- Ion Toderașcu, *Permanențe istorice medievale. Factori ai unității românești*, vol.II, Iași, Ed.Universității "Al.I.Cuza", 1994, 191 p. (Alexandru-Florin Platon) 171
- Constantin A.Stoide, Ioan Caproșu, *Relațiile economice ale Brașovului cu Moldova. De la începutul secolului al XVIII-lea pînă la 1850*, Chișinău, Ed.Universitas, 1992 (Petronel Zahariuc) 172
- Gh.Pungă, *Tara Moldovei în vremea lui Alexandru Lăpușneanu*, Iași, Ed.Univ. "Al.I.Cuza", 1994, 335 p. (Gh.Iutis) 173
- Prelegeri universitare inaugurate. Un secol de gîndire istoriografică românească (1843-1943). Antologie, comentarii și note de Ion Agrigoroaică, Vasile Cristian, Ion Toderașcu, Iași, Ed.Universității "Al.I.Cuza", 1993, 396 p. (Alexandru-Florin Platon) 174
- Gheorghe Cliveti, *Izvoarele istoriei relațiilor internaționale. Epoca modernă*, Iași, Ed.Universității "Al.I.Cuza", 1993, 175 p. (Dan Lazăr) 175
- Gh.Platon, V.Russu, Gh.Jacob, V.Cristian, I.Agrigoroaică, *Cum s-a înșăptuit România modernă. O perspectivă asupra strategiei dezvoltării*, Iași, Ed.Universității "Al.I.Cuza" 1993, 367 p. (Gh.Cliveti) 175
- Gheorghe Asachi, *Opere în două volume*, I. Scrisori în versuri, II. Scrisori în proză și dramatice, Chișinău, Ed.Hyperion, 1991, 550 p. + 568 p. (Valerica Iraciuc) 177
- Anatol Petrencu, *Relațiile româno-italiene. De la confruntare la colaborare. 1945-1985*, Chișinău, Ed.Universitas, 1993, 215 p. (Sorin Zugravu) 178
- Emilian I.Bold, *Diplomația de Conferințe (Din istoria relațiilor internaționale între anii 1919-1933 și poziția României)*, Iași, Ed.Junimea, 1991, 229 p. (Dan Lazăr) 179
- I.Ciupercă, *Opoziție și putere în România anilor 1922-1928*, Iași, Ed.Universității "Al.I.Cuza", 1994, 299 p. (Lucian Leuștean) 180
- Valeriu Râpeanu, *Nicolae Iorga - Mircea Eliade - Nae Ionescu*, București, Ed.Arta Grafică, 1993, 247 p. (Lăcrămioara Iordăchescu) 182
- Dan Zamfirescu, *Ortodoxie și Romano-Catolicism în spectrul existenței lor istorice*, București, E. "Roza Vânturilor" 1992, 356 p. (Dorel Paraschiv) 183

B. ISTORIE UNIVERSALĂ

- Danielle Porte, *Rome l'esprit des lettres*, Paris, 1993, 194 p. (Lucrețiu Mihăilescu-Bîrliba) 185

Gustave Glotz, <i>Cetatea greacă</i> . Traducere și indice de Mioara Izverna și Pan Izverna, București, Ed.Meridiane, 1992, 495 p. (George Enache)	186
Philippe Ariès și Georges Duby, <i>Istoria vieții private. De la Imperiul roman la anul o mie</i> . Traducere de Ion Herdan, București, Ed.Meridiane, 1994, vol.I - 357 p., vol.II - 406 p. (Andi Mihalache)	187
Jacques Le Goff, <i>Banii și viața (Economie și religie în Evul Mediu)</i> . Traducere de Ecaterina Stănescu, București, Ed.Erasmus, 1993, 127 p. (Laura-Magdalena Tau)	187
André Clot, <i>Mohamed al II-lea, cuceritorul Bizanțului</i> . Traducere de Șerban Grancea, București, Ed. "Artemis", 1993, 293 p. (Andi Mihalache)	188
Basile G.Spiridonakis, <i>Grecs, occidentaux et turcs de 1054 à 1453: quatre siècles d'histoire des relations internationales</i> , Institute for Balkan Studies, Thessaloniki, 1990, 291 p. (Leonidas Rados)	189
Anthony Emil N.Tachiaos (editor), <i>Mount Athos and the European Community</i> , Institute for Balkan Studies, Thessaloniki, 1993, 147 p. (Leonidas Rados)	190
Steven Runciman, <i>Căderea Constantinopolului 1453</i> , ed.a II-a. Traducere de Al.Elian, București, Ed. Enciclopedică, 1991 (Mihaela Puiu)	191
<i>Corăbii portugheze în căutarea lumilor noi. Vasco da Gama, Pero Alvares Cabral</i> , trad., cuvânt înainte și note de Micaela Ghițescu, București, Ed.Univers, 1993 (Cătălin Hriban)	192
Immanuel Wallerstein, <i>Sistemul mondial modern. Agricultura capitalistă și originile economiei mondiale europene în secolul al XVI-lea</i> . Traducere de Dorel Abraham, Ilie Bădescu, Marcel Ghibernea, București, Ed.Meridiane, 1992, vol.I - 249 p., vol.II - 233 p. (Andi Mihalache)	193
Immanuel Wallerstein, <i>Sistemul mondial modern. Mercantilism și consolidarea economiei mondiale europene (1600-1750)</i> . Traducere de Dorel Abraham, Ilie Bădescu și Marcel Ghibernea, București, Ed.Meridiane, 1993, vol.III - 263 p., vol.IV - 263 p. (Andi Mihalache)	195
Steven Runciman, <i>Vecerniile siciliene</i> . Traducere de Mihai Moroianu, București, Ed. Enciclopedică, 1993, 295 p (Laura-Magdalena Tau)	196
André Fontaine, <i>Istoria războiului rece. De la Revoluția din octombrie la războiul din Coreea 1917-1950</i> , Ed. îngrijită, traducere și note de George G.Potra, Delia Răzdolescu, București, Ed.Militară, 1992, 2 vol, 344 p. + 208 p. (Lucian Leuștean)	197
Kazuko Diaconu, Paul Diaconu, <i>Japonezii despre ei însăși</i> , vol.I-II, București, Ed.Hipponica, 1994 (Cătălina Ioja)	198
Wassily Kandinsky, <i>Spiritualul în artă</i> , București, Ed.Meridiane, 1994, 118 p. (Cătălina Ioja).	199
Gligor Popi, <i>Formarea, dezvoltarea și activitatea Partidului român (1923-1929), din Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor</i> , Uzdin, Ed.Tibisens, 1993, 76 p. (Dan Lazăr)	200

REVISTA REVISTELOR

"Revista istorică", scriere nouă, tomul 4, nr.1-2, 3-4, 1993 (Alexandru-Florin Platon)	203
--	-----

"Revue Roumaine d'Histoire", N ^o s 1-2, Janvier-Juin, 1994 (<i>Alexandru-Florin Platon</i>)	204
"Revue des Études Sud-Est Européennes. Civilisations-Mentalités", Tome XXXI, N ^o s 1-2, 3-4, 1993 (<i>Alexandru-Florin Platon</i>)	204
"Anuar", III-IV, 1991-1992 (<i>Alexandru-Florin Platon</i>)	206

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

<i>Viața științifică a Facultății de Istorie (1992-1994) (Gh. Iuțis)</i>	209
<i>Cu ochii și condeiul prin Arhivele rusești. Stagi de cercetare și documentare în Arhive din Federația Rusă (1992-1993) (Ilie Sefituc)</i>	212
<i>Bursă de studii în Franța (Gh. Iuțis)</i>	214
<i>Bursă de studii în Marea Britanie (Mihai-Răzvan Ungureanu)</i>	216
<i>Bursă de studii în Franța (Lucrețiu Mihăilescu-Bîrliba)</i>	217
<i>Colocviu la Constanța (Alexandru-Florin Platon)</i>	218
<i>Călătorie în Anglia (Alexandru-Florin Platon)</i>	219
Constantin Cihodaru (Gh.Pungă)	221

SOMMAIRE

Histoire, tome XL-XLI, 1994-1995

150 ANS DEPUIS LA LECTION D'OUVERTURE (" CUVÎNTUL INTRODUCTIV ") DU COURS D'HISTOIRE NATIONALE DE MIHAIL KOGĂLNICEANU

V. Cristian, <i>Le moment 1843 dans l'histoire roumaine</i>	13
Al. Zub, "La leçon d'ouverture" à une nouvelle lecture	29
M. Cojocariu, <i>L'actualité de "La leçon d'ouverture"</i>	35

ÉTUDES

Gh. Cliveti, <i>L'Union des Principautés Roumaines et la guerre franco-sardo-autrichienne (1859)</i>	39
Alexandru-Florin Platon, <i>La bourgeoisie en Roumanie: le concept et la méthodologie de la recherche.</i>	47
Dumitru Viteu, Radu R. Florescu (Boston - U. S. A.), <i>Comments concerning the visit of general Hugh L. Scott at Iași in the summer of the year 1917</i>	61
Cornel Crăciun, <i>Nicolae Tonitza - repères historiographiques</i>	71
Dan Lazăr, <i>Nécessité et compromis dans la formation de l'État des Serbes, Croates et Slovènes. Quelques considérations</i>	79
I. Ciupercă, <i>Le régime nazi - un régime totalitaire (II)</i>	89

DISCUSSIONS

Gh. Cliveti, <i>Les origines du libéralisme roumain. Repères historiographiques</i>	101
Mihai-Răzvan Ungureanu, <i>L'histoire et le postmodernisme - un mariage impossible?</i>	115

ÉTUDES DOCUMENTAIRES

Gh. Cliveti, <i>La souveraineté de la Roumanie et la " question juive". La signification de la conférence diplomatique de Bucarest du 10 juin 1868</i>	137
Ilie Sestiuc, <i>L'archive du Komintern - source fondamentale pour l'étude de la vraie histoire du communisme mondial</i>	145

ADDENDA ET CORRIGENDA

Gh. Pungă, <i>Données nouvelles sur Ringala l'épouse d'Alexandre le Bon</i>	161
---	-----

COMPTE-RENDUS ET NOTES BIBLIOGRAPHIQUES

A. HISTOIRE DES ROUMAINS

Tahsin Gemil, <i>Les Roumains et les Ottomans aux XIVe et XVIe siècles</i> , Bucarest, Éditions de l'Académie Roumaine, 1991, 231 p. (Gh. Iutis)	169
Gh. Pungă, <i>La Moldavie dans le contexte des relations politiques internationales (1538-1572)</i> , Iași, Éditions de l'Université " Al. I. Cuza", 1994, 253 p. (Gh. Iutis)	170

Ion Toderașcu, <i>Permanences historiques médiévales. Les facteurs de l'unité roumaine</i> , vol. II, Iași, Éditions de l'Université " Al. I. Cuza", 1994, 191 p. (Alexandru-Florin Platon)	171
Constantin A. Stoide, I. Caproșu, <i>Les relations économiques de la ville de Brașov avec la Moldavie. Depuis le début du XVIIIe siècle jusqu'à 1850</i> , Chișinău, Editions Universitas, 1994, 351 p. (Petronel Zahariuc)	172
Gh. Pungă, <i>La Moldavie au temps d'Alexandre Lăpușneanu</i> , Iași, Éditions de l'Université " Al. I. Cuza", 1994, 335 p. (Gh. Iutiș)	173
<i>Leçons universitaires inaugurelles. Un siècle de pensée historiographique roumaine (1843-1943).</i> Anthologie, commentaires et notes de Ion Agrigoroaiei, Vasile Cristian, Ion Toderașcu, Iași, Éditions de l'Université " Al. I. Cuza", 1993, 396 p. (Alexandru-Florin Platon)	174
Gheorghe Cliveti, <i>Les sources de l'histoire des relations internationales. L'époque moderne</i> , Iași, Éditions de l'Université " Al. I. Cuza", 1993, 175 p. (Dan Lazăr)	175
Gh. Platon, V. Russu, Gh. Jacob, V. Cristian, I. Agrigoroaiei, <i>Comment est née la Roumanie moderne. Une perspective sur la stratégie du développement</i> , Iași, Éditions de l'Université " Al. I. Cuza", 1993, 367 p. (Gh. Cliveti)	175
Gheorghe Asachi, <i>Oeuvres</i> , vol. I, <i>Écrits en vers</i> , vol. II, <i>Écrits en prose et dramatiques</i> , Chișinău, Éditions Hyperion, 1991, 500 p. + 568 p. (Valeria Irinciuc)	177
Anatol Petrencu, <i>Les relations roumano-italiennes. De la confrontation à la collaboration 1945-1985</i> , Chișinău, Editions Universitas, 1993, 215 p. (Sorin Zugravu)	178
Emilian I. Bold, <i>La diplomatie des Conférences (L'histoire des relations internationales de 1919 à 1933 et la position de la Roumanie)</i> , Iași, Éditions Junimea, 1991, 229 p. (Dan Lazăr)	179
I. Ciupercă, <i>Opposition et pouvoir dans la Roumanie des années 1922-1928</i> Iași, Éditions de l'Université " Al. I. Cuza", 1994, 299 p. (Lucian Leuștean)	180
Valeriu Răpeanu, <i>Nicolae Iorga - Mircea Eliade - Nae Ionescu</i> , Bucarest, Éditions Arta Grafică, 1993, 247 p. (Lăcrămioara Jordăchescu)	182
Dan Zamfirescu, <i>Ortodoxie și Romano-Catholicism în spectrul existenței lor istorice</i> , București, E. " Roza Vânturilor", 1993, 356 p. (Dorel Paraschiv)	183

B. HISTOIRE UNIVERSELLE

Danielle Porte, <i>Rome, l'esprit des lettres</i> , Paris, 1993, 194 p. (Lucrețiu Mihăilescu-Bîrliba)	185
Gustave Glotz, <i>La Cité antique</i> . Traduction et index de Mioara Izverna et Pan Izverna, Bucarest, Éditions Meridiane, 1992, 495 p. (George Enache)	186
Philippe Ariès, Georges Duby, <i>Histoire de la vie privée. De l'Empire romain à l'An Mil</i> , vol. I-II. Traduit par Ion Herdan,, Bucarest, Éditions Meridiane, 1994, 357 p.+ 406 p. (Andi Mihalache)	187
Jacques Le Goff, <i>La bourse ou la vie (Économie et religion au Moyen Âge)</i> . Traduit par Ecaterina Stănescu, Bucarest, Éditions Erasmus, 1993, 127 p. (Laura Magdalena Tau)	187
André Clot, <i>Mehmet II, le conquérant du Byzance</i> . Traduit par Șerban Grancea, Bucarest, Éditions Artemis, 1993, 293 p. (Andi Mihalache)	188
Basile G. Spiridonakis, <i>Grecks, occidentaux et turcs de 1054 à 1453. Quatre siècles d'histoire des relations internationales</i> , Institute for Balkan Studies, Thessaloniki, 1990, 291 p. (Leonidas Rados)	89
Anthony Emil N. Tachios (editor), <i>Mount Athos and the European Community</i> , Institute for Balkan Studies, Thessaloniki, 1990, 147 p. (Leonidas Rados)	190

Steven Runciman, <i>La chute de Constantinople, 1453</i> , 2 ^e édition. Traduit par Al. Elian, Bucarest, Éditions Encyclopédiques, 1991 (<i>Mihaila Puju</i>)	191
<i>Les navires portugais à la recherche des mondes nouveaux. Vasco da Gama. Pero Alvares Cabral.</i> Traduction, avant propos et notes de Micaela Ghițescu, Bucarest, Éditions Univers, 1993 (<i>Cătălin Hriban</i>)	192
Immanuel Wallerstein, <i>Le système mondial moderne. L'agriculture capitaliste et les origines de l'économie mondiale européenne au XVIe siècle</i> , vol. I-II., Traduit par Dorel Abraham, Ilie Bădescu, Marcel Ghibernea, Bucarest, Éditions Meridiane, 1992, 249p.+ 233 p. (<i>Andi Mihalache</i>)	193
Immanuel Wallerstein, <i>Le système mondial moderne. Le mercantilisme et la consolidation de l'économie mondiale européenne (1600-1750)</i> , vol. II-IV. Traduit par Dorel Abraham, Ilie Bădescu, Marcel Ghibernea, Bucarest, Éditions Meridiane, 1993, 263p.+ 263 p. (<i>Andi Mihalache</i>)	195
Steven Runciman, <i>Les Vêpres siciliennes</i> . Traduit par Mihai Moroianu, Bucarest, Éditions Encyclopédiques, 1993, 225 p. (<i>Laura Magdalena Tau</i>)	196
André Fontaine, <i>Histoire de la guerre froide. De la Révolution d'Octobre à la guerre de Corée 1917-1953</i> , vol. I-II. Édité, traduit et annotée par George G. Potra, Delia Răzdolescu, Bucarest, Éditions de l' Armée, 1992, 344 p. + 208 p. (<i>Lucian Leuștean</i>)	197
Kazuko Diaconu, Paul Diaconu, <i>Les Japonais par eux-mêmes</i> , vol. I-II, Bucarest, Éditions Hipponica, 1994 (<i>Cătălina Ioja</i>)	198
Wassily Kandinsky, <i>Le spirituel dans l'art</i> , Bucarest, Éditions Meridiane, 1994, 118 p. (<i>Cătălina Ioja</i>)	199
Gligor Popi, <i>Formation, développement et activité du Parti roumain (1923-1929) du Royaume des Serbes Croates et Slovènes</i> , Uzdin, Éditions Tibisens, 1993 (<i>Dan Lazăr</i>)	200

REVUE DES REVUES

“ Revue historique” (“ Revista istorică”), nouvelle série, tome 4, n° 1-2,3,4, 1993 (<i>Alexandru-Florin Platon</i>)	203
“ Revue Roumaine d' Histoire”, N° 1-2, Janvier-Juin, 1994 (<i>Alexandru-Florin Platon</i>)	204
“ Revue des Études Sud-Est Européennes. Civilisations - Mentalités”, Tome XXXI, N° 1-2, 3-4, 1993 (<i>Alexandru-Florin Platon</i>)	204
“ Anuar”, III-IV, 1991-1992 (<i>Alexandru-Florin Platon</i>)	206

LA VIE SCIENTIFIQUE

La vie scientifique de la Faculté d'Histoire (1992-1994) (<i>Gh. Iutis</i>)	209
À travers les archives russes. Stages de recherche et de documentation dans les Archives de la Fédération Russe (1992-1993) (<i>Ilie Seftiu</i>)	212
Bourse d'études en France (<i>Gh. Iutis</i>)	214
Bourse d'études en Grande Bretagne (<i>Mihai-Răzvan Ungureanu</i>)	216
Bourse d'études en France (<i>Lucrețiu Mihăilescu-Bîrliba</i>)	217
Colloque à Constanța (<i>Alexandru-Florin Platon</i>)	218
Voyage en Angleterre (<i>Alexandru-Florin Platon</i>)	219

Constantin Cihodaru (<i>Gh. Pungă</i>)	221
--	-----